Endoscopie afdeling / Maag-, Darm- en Leverziekten

Coloscopie en voorbereiding met 2 of 3 liter Moviprep

Wilt u deze folder, minimaal 7 dagen voordat u het onderzoek krijgt, goed lezen!

Contactgegevens ziekenhuizen van Alrijne

Leiden
Houtlaan 55
2334 CK Leiden
071 582 8282

Leiderdorp
Simon Smitweg 1
2353 GA Leiderdorp
071 582 8282

Alphen aan den Rijn
Meteoorlaan 4
2402 WC Alphen aan den Rijn
071 582 8282

www.alrijne.nl

Afspraak

Alrijne Ziekenhuis heeft meerdere locaties.
Kijk voor uw afspraak goed naar:

- de locatie
- het route-nummer van de afdeling waar u moet zijn
- de datum
- de tijd

U krijgt een kijkonderzoek van uw dikke darm. We noemen dit een coloscopie. In deze folder vindt u algemene informatie en advies over een coloscopie. Om het onderzoek zo goed mogelijk te laten verlopen, raden wij u aan deze informatie goed te lezen.
Een MDL-arts doet het kijkonderzoek. MDL is de afkorting van Maag, Darm, Lever.

Het kan zijn dat het onderzoek iets anders gaat dan in deze folder staat gezien uw persoonlijke situatie. Dit zal de MDL-arts of verpleegkundige altijd met u bespreken.

Hoe gaat een coloscopie?

Een coloscopie is een kijkonderzoek van de binnenkant van de dikke darm. Een MDL-arts doet het onderzoek met een kijkinstrument: de endoscoop. Een endoscoop is een dunne, flexibele slang met aan het uiteinde een lampje en een camera.
De slang gaat door uw anus (poepgat) in uw dikke darm.
We zien dan de binnenkant van uw darmen op een scherm.

Waarom is een kijkonderzoek nodig?
De MDL-arts kan afwijkingen zien. Bijvoorbeeld:

- ontstekingen
- bloedingen
- vernauwingen
- divertikels (uitstulpingen) aan de dikke darm
- poliepen (bultjes) in de dikke darm
- tumoren

Tijdens het kijkonderzoek kan de MDL-arts een kleine ingreep doen. Bijvoorbeeld:

- een stukje weefsel uit de darm halen voor verder onderzoek (biopt)
- een poliep weghalen
- een vernauwing oprekken (= wijder maken)
- een bloeding stoppen

Dit doet geen pijn.

Een poliep is een goedaardig bultje in uw dikke darm. Maar een poliep kan kwaadaardig worden. Daarom haalt de MDL-arts een poliep meestal meteen weg.

Wat u moet doen in de week voordat u het onderzoek krijgt

Let op!
Voor het kijkonderzoek moeten uw darmen van binnen schoon zijn, zodat de MDL-arts de binnenkant van uw darmen goed kan bekijken.
U moet van tevoren al dingen doen. Deze staan hieronder. Begin 7 dagen voor het onderzoek.

- **7 dagen voor het kijkonderzoek: gebruikt u ijzertabletten?**

Stop 7 dagen voor het onderzoek met het innemen van ijzertabletten. IJzertabletten maken de inhoud van uw darmen donker. Dit maakt het onderzoek moeilijker.

- **Een paar dagen voor het kijkonderzoek: haal het laxeermiddel op bij de apotheek**

Het ziekenhuis stuurt een recept voor het laxeermiddel naar uw apotheek. Dit laxeermiddel heeft u nodig om uw darmen schoon te maken.
U moet 1 dag voor het onderzoek met dit laxeermiddel starten. Zie later het kopje 'Gebruiksaanwijzing Moviprep' in deze folder.
Door het laxeermiddel gaat de ontlasting (poep) uit uw darmen. U moet dus vaak naar de wc. Zo worden uw darmen schoon.

- **3 dagen voor het kijkonderzoek: gebruikt u bloedverdunners?**

Dan heeft uw MDL-arts u verteld met welke bloedverdunners u moet stoppen. Soms wordt u door de arts geadviseerd een tijdelijk alternatief te gebruiken.
Uw MDL-arts heeft ook verteld wanneer u moet stoppen, ook staat dit vermeld in u afsprakenbrief of afspraakbevestiging in de email.
Als u bloedverdunners gebruikt van de trombosedienst, prikken we bloed vóór het kijkonderzoek. U krijgt hiervoor een labformulier.
De tijd en waar u moet zijn staan in uw afsprakenbrief of afspraakbevestiging in de email.

- **1 dag voor het kijkonderzoek: prikt u thuis een INR?**

Als u thuis gewend bent een INR te prikken, moet u dit ook doen op de ochtend van het kijkonderzoek.
De MDL-arts bepaalt of de INR goed genoeg is om het kijkonderzoek te doen.

- **1 dag voor het kijkonderzoek: gebruikt u medicijnen bij diabetes?**

<u>Gebruikt u alleen tabletten bij uw diabetes?</u>
Dan moet u de tabletten **niet** innemen op:
- de dag vóór het kijkonderzoek: 's middags en 's avonds niet innemen.
- de dag van het kijkonderzoek: 's ochtends niet innemen.

<u>Gebruikt u insuline?</u>
Overleg dan met uw verpleegkundige, huisarts of internist wat u moet doen.

Let op:

- Neem uw tabletten of insuline mee naar het ziekenhuis. Na het kijkonderzoek kunt u ze nemen.
- Neem ook uw bloedsuiker-meter mee.

De dag van het kijkonderzoek

- **Gebruikt u nog andere medicijnen?**
  Die kunt u gewoon gebruiken op de dag van het kijkonderzoek.
  Als u een pijnstiller nodig heeft, neem dan paracetamol.

- **Zwanger**
  Bent u zwanger? Vertel het ons.

- **Apparaat tegen slaap-apneu**
  Gebruikt u apparatuur voor slaap-apneu en krijgt u een verdoving tijdens het kijkonderzoek? Neem dan uw OSAS-apparatuur mee naar het kijkonderzoek.

- **Heeft u piercings?**
  Voor het onderzoek moeten alle piercings uit. Dit is nodig, anders kan er stroom doorheen gaan tijdens het onderzoek.
  Alleen oorpiercings mogen blijven zitten.

Naar het ziekenhuis

- Op de dag van het kijkonderzoek meldt u zich bij de voorbereidingskamer. In de afsprakenbrief staat waar u zich moet melden.
  - **Locatie Leiden**: afdeling 1A. Volg routenummer 66.
  - **Locatie Leiderdorp**: afdeling C4. Volg routenummer 470.
    Het is belangrijk dat u op tijd aanwezig bent!
- Uw begeleider kan in de wachtkamer of in het restaurant van het ziekenhuis wachten tot u klaar bent.
  De verpleegkundige vertelt uw begeleider hoe laat hij/zij u kan ophalen. Of u belt uw begeleider als u klaar bent.
- De verpleegkundige neemt u mee naar de voorbereidingskamer.
  Zij stelt u een paar vragen en brengt een infuusnaaldje in. Iedereen krijgt een infuusnaaldje. Als het nodig is kunnen we u tijdens het kijkonderzoek medicijnen geven. Dat doen we dan via het infuusnaaldje. Het infuusnaaldje is ook voor een roesje en pijnstillers.
- U krijgt een roesje als dit van tevoren met u is afgesproken. Door een roesje merkt u minder van het onderzoek.
- U krijgt een speciale broek om te dragen tijdens het kijkonderzoek.
- Daarna wordt u naar de de behandelkamer gebracht.
- Draagt u een bril? Neem dan een brillenkoker mee naar de behandelkamer.
- Heeft u een gehoorapparaat? Neem dan een opbergdoosje mee naar de behandelkamer.

Het kijkonderzoek

Het kijkonderzoek wordt uitgevoerd door een MDL-arts. Tijdens het onderzoek zijn er ook 2 verpleegkundigen aanwezig.
Veel mensen vinden een kijkonderzoek spannend. Dat begrijpen we. We doen ons best om het zo prettig mogelijk voor u te laten verlopen.
Tijdens het onderzoek:

- Krijgt u een knijper op uw vinger. Hiermee controleren we uw hartslag en ademhaling.
- Krijgt u een bloeddrukband om uw arm. Zo meten we regelmatig uw bloeddruk.
- Als het nodig is, krijgt u tijdens het kijkonderzoek een beetje extra zuurstof.

Bij het kijkonderzoek ligt u op uw linkerzij. Soms is een andere houding nodig om beter zicht te krijgen.
De MDL-arts brengt een flexibele slang via uw anus in de dikke darm.
Via de slang wordt er lucht in uw darmen geblazen. Daardoor blijven de darmen goed open tijdens het onderzoek en kan de MDL-arts de binnenkant van de darm goed bekijken. Soms drukt de verpleegkundige op de buitenkant van uw buik om te helpen.
Als de MDL-arts de slang opschuift in uw darm, kunt u een beetje buikpijn krijgen. Ook als u een roesje heeft. Dit komt door druk van de slang of door de ingeblazen lucht.

Vaak neemt de MDL-arts een stukje weefsel weg (biopt) en stuurt dit naar het laboratorium (pathologie). Daar wordt het verder onderzocht.

Hoe lang duurt een kijkonderzoek?

Het kijkonderzoek duurt ongeveer een half uur.
Soms duurt het langer, bijvoorbeeld als de MDL-arts een poliep weghaalt.

Na het kijkonderzoek

U wordt wakker op de scopiekamer. Het is normaal dat u zich nog wat suf of slaperig kunt voelen indien u een roesje heeft gehad.
De arts vertelt u wat er tijdens het onderzoek is gedaan. Dit staat nogmaals beschreven in de brief die u meekrijgt. Hierin staat ook wat u moet doen als u klachten krijgt en wanneer uw volgende afspraak is.

Daarna gaat u terug naar de voorbereidingskamer. Hier moet u ongeveer 1 uur uitslapen als u een roesje heeft gehad.
Dit is dezelfde kamer als waarin patiënten worden voorbereid op het onderzoek. Daarom mag uw begeleider hier niet bij u zijn tijdens het uitslapen.

Adviezen na een roesje

- Als u goed wakker bent, krijgt u wat te eten en te drinken.
- U kunt na het uitslapen niet in deze kamer blijven.
- Het is wenselijk dat u bij het vertrek uit het ziekenhuis wordt begeleid door een naaste of begeleider. U mag niet zelf deelnemen aan het verkeer (zelf een auto of een fiets besturen). Gaat u met de taxi? Dan is het fijn als er een naaste of begeleider bij u in de taxi zit.

- Als u het medicijn Dormicum of Fentanyl kreeg, mag u de eerste 24 uur geen machines bedienen. U mag ook niet zelf autorijden of fietsen. Dit komt omdat u minder snel kunt reageren.
- Als u het medicijn Diazepam (Valium) kreeg, mag u 3 dagen geen machines bedienen. U mag ook 3 dagen niet zelf autorijden of fietsen. Dit komt omdat u minder snel kunt reageren.
- Neem de eerste 3 dagen na het kijkonderzoek geen belangrijke beslissingen, bijvoorbeeld over geldzaken.

Adviezen na het onderzoek.

- Na het kijkonderzoek kunt u weer gewoon eten en drinken.
- Als u geen roesje hebt gekregen, mag u naar huis als u zich goed voelt.
- Na het onderzoek kunt u wat buikpijn of krampen hebben. Dit komt meestal door de lucht die is ingeblazen. De pijn wordt minder als u windjes laat, want zo verdwijnt de lucht.
- Uw MDL-arts vertelt wanneer u weer mag beginnen met de medicijnen die u tijdelijk moest stoppen.
- Gebruikt u bloedverdunners via de trombosedienst? Dan hoort u van hen wanneer u de medicijnen weer mag beginnen.
- Heeft de arts stukjes weefsel (biopten) uit uw darm weggenomen of poliepen verwijderd? Dan kunt u een paar dagen licht bloed verlies via uw anus hebben. Dit is meestal niet ernstig en kan tot 14 dagen aanhouden. Wordt het bloeden erger of maakt u zich zorgen? Bel dan meteen met het Alrijne Ziekenhuis.

Problemen die kunnen ontstaan bij een kijkonderzoek

Een kijkonderzoek is een veilig onderzoek. Heel soms kunnen de volgende problemen ontstaan:

- Bij een roesje is er een kans op problemen met de ademhaling en met het hart. Daarom controleren we dit de hele tijd en kunnen we snel reageren bij een probleem.
- Door het kijkonderzoek kan een scheurtje of gaatje in de darm ontstaan.
- Bij het weghalen van een poliep is er een kleine kans op een bloeding.

Wanneer bellen met het ziekenhuis?

Bel met het ziekenhuis van Alrijne als u na het kijkonderzoek last heeft van:

- **Pijn** die er lang blijft of erger wordt.
- **Koorts** met of zonder koude rillingen.
- **Veel bloedverlies** uit uw anus.
- **Zwarte ontlasting** (poep).

Onze telefoonnummers staan hieronder bij het kopje 'Vragen'.

De uitslag van het kijkonderzoek

Als er een stukje weefsel (biopt) is verwijderd of een poliep is weggehaald, is dit voor onderzoek naar het laboratorium (pathologie) gestuurd. De uitslag komt na ongeveer 1 à 2 weken. Uw eigen MDL-arts krijgt deze uitslag.
U hoort de uitslag bij uw volgende afspraak.

Vragen

Deze folder is ondersteuning van de informatie die u tijdens uw afspraak in het ziekenhuis heeft gekregen. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? Bel dan uw huisarts, specialist of endoscopieverpleegkundige.

Hoe zijn wij te bereiken?

- Doordeweeks tussen 08.30 en 12.00 uur - 13.30 en 15.30 uur belt u naar de polikliniek MDL: 071 582 8012

- Heeft u opeens erge klachten en kunt u niet wachten? Bel dan tijdens onze lunchpauze (tussen 12.00 en 13.30 uur) naar de polikliniek MDL: 071 582 9812

- Buiten kantooruren (tussen 15.30 en 08.00 of het weekend) belt u naar de Spoedeisende hulp: 071 582 8905

Gebruiksaanwijzing Moviprep®

Wij verzoeken u de onderstaande instructies nauwkeurig op te volgen voor een zo optimaal mogelijk resultaat van het kijkonderzoek.

In één verpakking Moviprep zitten 2 sets, waarvan elke set bestaat uit 2 zakjes. Een set bestaat uit één groot zakje A en één klein zakje B, beide gevuld met een poeder.
Met één set bereidt u één dosis Moviprep. Dit doet u op de volgende manier:

1. Open een set waar een zakje A en een zakje B inzitten.
2. Leeg beide zakjes A en B in een kan .
3. Voeg 1 liter water toe.
4. Roer de oplossing tot het poeder helemaal is opgelost. Dit kan tot 8 minuten duren.
5. Drink de oplossing van 1 liter Moviprep in 1 uur op.
6. Na het drinken van de Moviprep, drinkt u minimaal 1 liter heldere dranken. Zie de lijst van heldere dranken op de laatste pagina.

U herhaalt deze stappen voor de volgende liter(s). **De eerste dosis Moviprep drinkt u de dag vóór het onderzoek**. **U drinkt de laatste dosis Moviprep op de dag van het onderzoek**. Zie op de laatste pagina het kopje 'innameschema'.

Let op: Bij voorbereiding met 3 liter Moviprep ontvangt u dus 2 verpakkingen Moviprep met elk 2 sets, u gebruikt hier dan maar 3 sets van.

Let op: Staat u onder dialysebehandeling én heeft u een vochtbeperking? Dan neemt u alleen 2 sets Moviprep (2 liter) en géén extra heldere drank achteraf i.v.m. uw vochtbeperking. Ook kan de coloscopie niet ingepland worden op de dag van dialyse. Is dit wel zo of heeft u vragen over de Moviprep inname bij uw dialysebehandeling? Neem dan contact op met uw MDL-arts.

Voedingsvoorschriften

Wat mag u drie dagen voorafgaand aan het onderzoek **niet** eten:

- Volkoren graanproducten, zoals brood met zaden of pitjes, volkorenbrood, volkorenbeschuit, volkoren en meergranen pasta en zilvervliesrijst.
- Vezelige groenten, zoals asperges, bleekselderij, zuurkool, snijbonen, sperziebonen, prei, doperwten, peulvruchten, taugé, mais, champignons, tomaten, ui, knoflook, spinazie, andijvie, paprika of rauwkost.
- Bepaalde fruitsoorten, zoals sinaasappel, grapefruit, mandarijnen, kiwi's, bramen, druiven, aardbeien en gedroogde vruchten.
- Noten en zaden.
- Melk en melkproducten zijn vanaf het moment dat u gaat beginnen met de Bisacodyl tabletten niet meer toegestaan. Dit is op de dag voor het onderzoek om 12 uur. Zie hieronder het kopje 'Innameschema en eet- en drinkadvies'.

Wat mag u drie dagen voorafgaand aan het onderzoek **wel** eten:

- Broodmaaltijden, zoals beschuit, wit of licht bruinbrood met margarine of boter.
- Magere vleeswaren, gekookt ei, hagelslag, chocoladepasta, honing, stroop en jam zonder pitjes.

- Fruit, zoals zacht, rijp fruit (zoals een banaan) of fruitconserven zonder pitjes, vezels of schil, appelmoes, vruchtenmoes.
- Warme maaltijd, zoals soep met stukjes vlees, vermicelli of soepballetjes.
- Aardappelen, witte rijst, pasta, macaroni, licht gebraden mager vlees, vis of kip (zonder vel).
- Gaar gekookte groenten, zoals bietjes, bloemkool, broccoli en worteltjes.
- Desserts, zoals vla, pudding, kwark of yoghurt.

Overige belangrijke punten:

- Drink minimaal 1 liter heldere drank na iedere dosis Moviprep (1 liter) .
- Zorg dat er minstens 3 uur zit tussen het volledig opdrinken van een liter Moviprep en het begin van het onderzoek. Zo krijgt uw lichaam voldoende tijd om de darm volledig te reinigen.
- U mag heldere dranken drinken tot 2 uur vóór het onderzoek, daarna moet u nuchter blijven (dus niets meer eten of drinken).

Tips

- Gebruik van een rietje kan de onaangename smaak van de Moviprep verminderen, omdat de vloeistof achter in de mond komt.
- Als de Moviprep niet met smaak wordt geleverd, mag u de Moviprep ook aanlengen met limonade (geen rode kleur), om de smaak wat aangenamer te maken.
- Drink de Moviprep gekoeld.
- Probeer iedere 10 tot 15 minuten een glas Moviprep te drinken.
- Drink elke liter Moviprep in 1 uur op.
- Drink daarna, bij voorkeur binnen 1 uur, nog 1 liter heldere dranken.
- Blijf gedurende de inname in de buurt van het toilet. Zodra het laxeermiddel begint te werken, moet u vaak en vrij plotseling naar het toilet.
- U kunt eventueel kauwgom gebruiken om de smaak van de Moviprep kwijt te raken tussen het drinken door.

Innameschema en eet- en drinkadvies

Let op: Wij willen u vragen **dit** voorbereidingsschema aan te houden en niet dat van de apotheek.

De dag vóór het onderzoek

De dag vóór het onderzoek mag u een ontbijt nemen, houd wel rekening met de richtlijnen, wat u wel of niet mag eten 3 dagen voor het onderzoek, zie het kopje 'voedingsvoorschriften'.
Daarna mag u tot 12.00 uur 's middags alleen vloeibare voeding gebruiken. U mag dus geen vast voedsel eten.

Vloeibare voeding is: water, thee, koffie (met melk), melk, karnemelk, yoghurt, vla, kwark, bouillon, gezeefde soep, limonade van siroop (geen rode kleur), vruchtensap (geen rode sap en zonder vezels).

12.00 uur:
U neemt 2 tabletten Bisacodyl met water in. De Bisacodyl tabletten zorgen ervoor dat uw darmen actiever gaan bewegen.

Vanaf het moment dat u met de Bisacodyl begint, mag u alleen nog heldere dranken (tot 2 uur voor het onderzoek) gebruiken. U mag dus geen vast of vloeibaar voedsel meer eten. **Melk en melkproducten zijn vanaf dit moment niet meer toegestaan.**

Heldere dranken zijn: alle koolzuurvrije en niet alcoholische dranken, waar je doorheen kunt kijken. Water, thee en koffie (zonder melk, suiker mag wel), waterige limonade van siroop (geen rode kleur), **geen melk**, **geen bouillon**, **geen vruchtensappen.**

16.00 tot 17.00 uur:
U lost 1 pakketje Moviprep met daarin 1 zakje A en 1 zakje B op in 1 liter koud water. Zie de gebruiksaanwijzing eerder in de folder.
Probeer iedere 10 - 15 minuten een glas Moviprep oplossing te drinken. Op deze manier lukt het om de 1 liter Moviprep in 1 uur op te drinken.

17.00 tot 21.00 uur:
Het is belangrijk voor het schoonspoelen van de darmen om tenminste 1 liter heldere dranken te drinken, het liefst binnen 1 uur na de inname van de Moviprep.
U mag daarnaast zelf bepalen hoeveel extra heldere dranken u hierbuiten drinkt.

Let op: Als u zich moet voorbereiden met 3 liter Moviprep (i.p.v. 2 liter) dan moet u:

- Tussen 14.00 - 15.00 uur de 1e liter Moviprep drinken. Na inname van de 1e liter Moviprep, moet u minimaal 1 liter heldere drank naar keuze drinken.
- Tussen 17.00 - 18.00 uur de 2e liter Moviprep drinken. Na inname van de 2e liter Moviprep, moet u minimaal 1 liter heldere drank naar keuze drinken.

De dag van het onderzoek

U start 4 uur voor het tijdstip dat u een onderzoek krijgt, met het drinken van de laatste liter Moviprep.
(Bijvoorbeeld: u heeft om 10.00 uur het onderzoek, dan start u met de laatste liter Moviprep om 06.00 uur)

U moet dit binnen 1 uur opdrinken. Als u denkt dat u dit niet in een uur kunt, begin dan eerder met drinken. Zorg dat er minstens 3 uur zit tussen het volledig opdrinken van een liter Moviprep en het begin van het onderzoek. Na de inname van de liter Moviprep, drinkt u weer minimaal 1 liter heldere drank naar keuze.

Heldere dranken zijn: water, thee en koffie (zonder melk, suiker mag wel), waterige limonade van siroop (geen rode kleur), **geen melk**, **geen bouillon**, **geen vruchtensappen.**
U mag tot 2 uur voor het onderzoek zoveel drinken als u wilt van de heldere dranken.
Medicijnen mag u nog nemen met een slokje water tot 1 uur voor het onderzoek. Daarna mag u niets meer gebruiken.

Let op: Op de ochtend van het onderzoek hoort de ontlasting waterig vloeibaar en helder of lichtgeel van kleur te zijn! Is dit niet het geval, neem dan contact op met de Endoscopie afdeling.
Als de darm onvoldoende schoon is, kan het voorkomen dat de MDL-arts afwijkingen zoals poliepen niet ziet. Ook kan de MDL-arts besluiten om het onderzoek op een later moment opnieuw te doen.

Tot slot

Wat neemt u mee?

- uw (geldige) identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart, rijbewijs);
- uw medicatie-overzicht. Dat is een lijst met de medicijnen die u nu gebruikt. U haalt deze lijst bij uw apotheek.

Heeft u een andere zorgverzekering of een andere huisarts? Of bent u verhuisd? Geef dit dan door. Dat kan bij de registratiebalie in de hal van het ziekenhuis.
Zorgt u ervoor dat u op tijd bent voor uw afspraak? Kunt u onverwacht niet komen? Geeft u dit dan zo snel mogelijk aan ons door. Dan maken we een nieuwe afspraak met u.